

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., a JUDr. Faisala Husseiného, Ph.D., v právní věci

žalobce: **P. Z.**
zastoupený advokátem V. V.
proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2017 č. j. JMK 120264/2017, sp. zn. S-JMK 64679/2017/OD/Ib

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podanou žalobou brojí proti v záhlaví citovanému rozhodnutí, jímž žalovaný podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v rozhodném znění (dále jen „správní řád“), zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 7. 12. 2016, č. j. ODSČ-24121/16-18, kterým správní orgán prvního stupně uložil žalobci dle § 137 odst. 2 správního řádu pořádkovou pokutu ve výši 1 000 Kč za bezdůvodné

odepření podání vysvětlení ve věci přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, kterého se měl dopustit dosud nezjištěný pachatel tím, že dne 16. 2. 2016. v 15,49 hod., v Brně na ul. Ořechovská, s vozidlem zn. Renault reg. zn. X překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci stanovenou zvláštním právním předpisem na 50 km/h, přičemž vozidlu byla laserovým rychloměrem LTI 20/20 TruCAM naměřena rychlost 80 km/h, po odečtení tolerance přístroje ve výši 3 km/h od naměřené hodnoty byla vozidlu naměřena rychlost 77 km/h.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobce navrhuje krajskému soudu, aby rozhodnutí žalovaného zrušil.
3. Žalobce předně namítá, že správní orgán prvního stupně při uložení pořádkové pokuty nedodržel zákonný postup, neboť pořádkovou pokutu lze uložit pouze za bezdůvodné odepření podání vysvětlení. Žalobce přitom neodepřel podání vysvětlení bezdůvodně. Žalobce správnímu orgánu prvního stupně sdělil, že požadované údaje nezná, čímž se dopustil správního deliktu dle § 125c odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v rozhodném znění (dále jen „zákon o silničním provozu“), nikoliv však bezdůvodného odepření vysvětlení dle § 137 odst. 2 správního řádu, neboť důvod odepření sdělení informace uvedl.
4. Žalobce dále tvrdí, že v řízení před správními orgány nebyla naplněna zásada subsidiarity zjišťování řidiče vůči postupu před zahájením řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. Dle žalobce bylo protiprávní jednání, spočívající v překročení maximální povolené rychlosti, zjištěno automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu bez lidské obsluhy, protože se jedná o správní delikt provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, toho času účinného. V takovém případě však měl správní orgán prvního stupně dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu nejprve vyzvat žalobce k dobrovolnému uhrazení částky pokuty, uložené za spáchání správního deliktu a až v případě dobrovolného neuhrazení této pokuty měl pokračovat ve zjišťování totožnosti řidiče. Správní orgán prvního stupně proto nedodržel zákonný postup, když tuto alternativu žalobci neumožnil a rovnou přistoupil ke zjišťování totožnosti řidiče vozidla.
5. Závěrem žalobce uvádí, že správní orgán prvního stupně řádně neodůvodnil výši udělené pokuty, neboť odůvodnění postrádá zhodnocení závažnosti protiprávního jednání, odkaz na ustálenou soudní praxi apod. Rozhodnutí proto není přezkoumatelné.

III. Vyjádření žalovaného

6. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvádí, že pořádková pokuta byla uložena v souladu s § 137 odst. 2 správního řádu, neboť žalobce byl vyzván k podání vysvětlení, byl řádně poučen o následcích odepření podání vysvětlení, přesto odpověděl až po uplynutí lhůty pro podání vysvětlení, a to tak, že nezná údaje, které má sdělit k zjištění totožnosti řidiče vozidla. Nadto žalobce sdělil správnímu orgánu dne 21. 12. 2016, že odepírá výpověď, neboť by jejím provedením vystavil sebe či osobu blízkou stíhání pro spáchání přestupku či správního deliktu. Žalovaný proto konstatuje, že podmínky pro udělení pořádkové pokuty byly splněny, neboť na základě výzvy správního orgánu prvního stupně i přes poučení

ničeho nesdělil. Zároveň rozpor v tvrzeních žalobce v podáních ze dne 29. 10. 2016 a 21. 12. 2016 nasvědčuje obstrukčnímu jednání ze strany žalobce. Dále žalovaný poukazuje na skutečnost, že protiprávní jednání, spočívající v překročení maximální povolené rychlosti, nebylo zjištěno automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu bez lidské obsluhy, pročež se nemůže jednat o správní delikt provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu v tehdy platném znění. Samotnou výši pokuty považuje žalovaný za přiměřenou, odůvodněnou okolnostmi daného případu. Pokuta ve výši pětiny možného zákonného rozsahu proto odpovídá jednání žalobce, neboť by měla na žalobce působit preventivně, čehož by pokuta v nižší výši nebyla schopna docílit.

IV. Posouzení věci soudem

7. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházející jeho vydání, a dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná** (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
8. Podstatu nyní projednávané věci tvoří polemika žalobce se zákonností rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (a žalovaného) o udělení pořádkové pokuty za neodůvodněné odepření podání vysvětlení dle § 137 odst. 2 správního řádu, dle něhož je *„každý povinen podat správnímu orgánu vysvětlení podle odstavce 1. Tomu, kdo bezdůvodně odepře podat vysvětlení, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu (§ 62) až do výše 5 000 Kč.“*
9. Žalobce v první řadě namítá, že ze skutkového stavu vyplývá, že mu neměla být uložena pořádková pokuta za bezdůvodné odepření podání vysvětlení, neboť správnímu orgánu prvního stupně sdělil, že totožnost řidiče zná, avšak ve lhůtě pro podání vysvětlení nebyl schopen zjistit údaje o řidiči, které správní orgán prvního stupně požadoval. Tímto jednáním tak sice měl žalobce naplnit skutkovou podstatu správního deliktu dle § 125c zákona o silničním provozu, avšak nenaplnil podmínky pro udělení pořádkové pokuty, neboť neodepřel podání vysvětlení neodůvodněně. K tomu krajský soud uvádí, že ze správního spisu vyplývá, že usnesení č. j. ODSČ-13346/16-8, ze dne 29. 7. 2016, kterým byl žalobce správním orgánem prvního stupně vyzván, aby sdělil údaje o řidiči předmětného vozidla, jímž byl spáchán správní delikt, bylo žalobci doručeno dne 10. 8. 2016. Dle tohoto usnesení byla žalobci pro podání vysvětlení stanovena lhůta 15 dnů ode dne doručení tohoto usnesení, která tudíž uplynula dne 25. 8. 2016. Proti tomuto usnesení podal žalobce dne 29. 8. 2016 odvolání, v němž uvedl, že totožnost řidiče zná, avšak nezná jeho osobní údaje v požadovaném rozsahu, přičemž získání těchto údajů trvalo žalobci déle. Následně bylo dne 21. 12. 2016, tedy po vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, kterým žalobci uložil pořádkovou pokutu za bezdůvodné odepření podání vysvětlení, doručeno tomuto orgánu ze strany žalobce odepření výpovědi z důvodu, že hrozí, že by žalobce výpovědi přivodil sobě či osobě blízké stíhání za spáchání přestupku či správního deliktu.
10. Na základě takto zjištěného skutkového stavu se krajský soud ztotožnil se závěry žalovaného, neboť ze správního spisu vyplývá, že první kontakt žalobce se správním orgánem prvního stupně učinil až po lhůtě k podání vysvětlení, přestože byl poučen o následcích, spojených s uplynutím lhůty bez odůvodněného odepření podání vysvětlení. Žalobce přitom ani nepožádal o prodloužení lhůty pro podání vysvětlení, pouze

konstatoval, že zjištění údajů o řidiči mu trvalo déle, než jak byla určena lhůta pro podání vysvětlení. Krajský soud nepochybně nezbytnost při ukládání pořádkového opatření (pořádkové pokuty) respektovat princip zákazu sebeobviňování a sebeusvědčování, ani to, že správní orgány nemohou ukládání pořádkových pokut zneužívat za účelem získání informací. Zároveň však uvádí, že je na žalobci, aby si podle klasické právní zásady *vigilantibus iura scripta sunt* střežil svá práva a uplatňoval je v době, kdy lze ještě žádaného výsledku dosáhnout. K obdobným závěrům opakovaně dospěl i Nejvyšší správní soud ve své judikatuře (srov. např. rozsudek ze dne 18. 11. 2015, č. j. 9 As 106/2015-40, ze dne 23. 6. 2016,

č. j. 10 As 61/2016-44, nebo ze dne 29. 4. 2014, č. j. 6 As 128/2013-37, judikatura správních soudů je rovněž dostupná na www.nssoud.cz), v nichž zdůraznil požadavek, aby se správní orgán vyvaroval použití institutu uložení pořádkové pokuty se záměrem donucovat daného jednotlivce k poskytnutí informací představujících sebeobviňování (k nepřiměřenému použití srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 9 As 277/2016-45, nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, dostupný rovněž na <http://nalus.usoud.cz>). V nyní projednávaném případě dle krajského soudu nic nenasvědčuje tomu, že by jednání správního orgánu prvního stupně bylo vedeno záměrem donucovat žalobce k poskytnutí informací představujících sebeobviňování. Uložení pořádkové pokuty za bezdůvodné odepření podání vysvětlení bylo zcela oprávněné, neboť správní orgán prvního stupně měl legitimní zájem zjistit, kdo byl pachatel předmětného přestupku, spáchaného daným vozidlem, přičemž oslovení žalobce jako provozovatele předmětného vozidla bylo zcela logickým krokem, neboť v okamžiku, kdy se mu nepodařilo zjistit konkrétního pachatele, zahájil správní řízení se samotným provozovatelem vozidla, což mu platná právní úprava umožňuje

11. V tomto ohledu se i krajský soud přiklání k hodnocení žalovaného, že jednání žalobce působí obstrukčně. Ten totiž v odvolání proti výzvě k podání vysvětlení ze dne 25. 8. 2016 uvedl ve vztahu k údajům řidiče vozidla, jímž byl spáchán přestupek, že „*získání těchto údajů mi trvalo déle*“, z čehož lze usuzovat, že v době podání odvolání již žalobce musel mít osobní údaje řidiče k dispozici, přesto však údaje o řidiči v odvolání neuvedl. Zároveň v odepření výpovědi ze dne 21. 12. 2016 žalobce uvedl, že by výpovědi mohl přivést stíhání za spáchání přestupku či správního deliktu sobě či osobě mu blízké. Z odvolání ze dne 25. 8. 2016 je přitom zjevné, že stíhání nemohl přivodit sobě, neboť v něm uváděl, že nezná identifikační údaje řidiče, ačkoliv zná totožnost řidiče, a lze tak pochybovat, že by žalobce neznal (nebo alespoň nebyl ve stanovené lhůtě schopen zjistit) identifikační údaje osoby mu blízké, což mělo být důvodem pro odepření výpovědi. Z definice osoby blízké dle § 116 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, totiž vyplývá, že takovou osobou je „*příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel, partner; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní, tedy osoby*.“ Jedná se tedy osoby, u nichž lze důvodně předpokládat, že bude žalobce znát jejich identifikační údaje, přinejmenším v rozsahu jména, příjmení a adresu trvalého pobytu. Jednání žalobce tak lze dle krajského soudu považovat za obstrukční, jejichž skutečný úmysl je znemožnění stíhání spáchání přestupku či správního deliktu, což ještě více odůvodňuje oprávněnost uložení pořádkové pokuty žalobci. Tato námitka žalobce proto není důvodná

12. Pokud žalobce dále tvrdí, že nebyla správním orgánem prvního stupně dodržena zásada subsidiarity zjišťování řidiče vůči postupu před zahájením řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, krajský soud této námitce nemůže přisvědčit. Žalobce totiž podmiňuje subsidiaritu zjišťování řidiče tím, že v řízení byl spáchán správní delikt provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, při jehož spáchání by se měl uplatnit postup dle § 125h zákona o silničním provozu, a to na základě skutečnosti, že překročení maximální povolené rychlosti bylo zjištěno automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu bez lidské obsluhy. Tento způsob zjištění protiprávního jednání způsobeného vozidlem žalobce ovšem ze správního spisu nevyplývá. Naopak, ze správního spisu vyplývá, že přestupek byl zjištěn silničním laserovým rychloměrem typu LTI 20/20 TruCAM, což je ruční laserový rychloměr, vyžadující obsluhu, jak ostatně vyplývá i z oznámení o přestupku ze dne 17. 5. 2016, č. j. MP-03724/13D-16, sp. zn. MPB/006401/2016/JPP/PE, v němž je uvedeno, která konkrétní osoba provedla měření (strážníkem M. C., identifikační číslo X). Pro uplatnění žalobcem navrhovaného postupu tudíž v nyní projednávané věci nebyly naplněny podmínky, protože přestupek řidiče vozidla žalobce nebyl zjištěn automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu bez lidské obsluhy.
13. Konečně k odůvodnění výše pokuty krajský soud uvádí, že odůvodnění výše pokuty, byť stručné, považuje v nyní projednávané věci s ohledem na okolnosti daného případu za dostatečné. K výši pokuty správní orgán prvního stupně uvedl, že se mu k dosažení účelu a smyslu pořádkové pokuty zdá dostatečné uložit pokutu ve výši 1 000 Kč, tedy ve spodní hranici zákonné sazby. Vzhledem ke skutečnosti, že pořádková pokuta byla žalobci uložena za absenci součinnosti k výzvě k podání vysvětlení, není dle krajského soudu v nyní projednávané věci podstatné zabývat se závažností jednání žalobce, jelikož absence součinnosti v situaci, kdy má být udělena pořádková pokuta, bude mít vždy stejnou závažnost; výše pokuty se v těchto případech může lišit v závislosti na tom, jaká konkrétní výše pokuty je v daném konkrétním případě schopna naplnit účel pořádkové pokuty, kterým je zajistit řádný průběh správního řízení. Jestliže správní orgán prvního stupně na základě správního uvážení dospěl k závěru, že v případě žalobce postačí uložit pořádkovou pokutu při spodní hranici zákonné sazby, nemá krajský soud důvod tento závěr rozporovat, neboť sám neshledal, že by správním orgánem prvního stupně uložená pokuta byla nepřiměřená a že by se správní orgán při jejím ukládání dopustil svévole.
14. Nad rámec výše uvedeného krajský soud uvádí, že část žaloby, věnující se zveřejňování či anonymizace osobních údajů žalobce či jeho právního zástupce v rozhodnutích Nejvyššího správního soudu nijak nesouvisí s nyní projednávanou věcí, a proto se těmito námitkami žalobce nebude krajský soud jakkoliv zabývat.

V. Závěr a náklady řízení

15. Na základě výše uvedeného krajský soud žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
16. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo

na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, protože mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 24. září 2019

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu